

Čís. 5827.

Zápisy v rejstříku, přičící se zákonu, nemohou, jakmile to vyšlo na jevo, na dále zůstatí a jest na rejstříkovém soudě, by ve smyslu čl. 26 obch. zák. příslušnými příkazy zjednal nutné změny. Podnět k tomuto zákroku může vyjítí od kohokoliv. Učinil-li jej ten, kdo má právní zájem na tom, by protiprávní stav byl odstraněn, nelze mu odepřítí ani právo rekursu do usnesení rejstříkového soudu, jímž bylo odepřeno opatření ve smyslu jeho oznámení.

(Rozh. ze dne 10. března 1926, R I 15/26.)

Rejstříkový soud zamítl žádosti veřejné obchodní společnosti »S., výroba lučebních a výživných přípravků František M.« ze dne 3. října 1925, a) za výmaz firmy První česká akc. společnost továren na orientálské cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech, dříve A. M. z moci úřední, v zájmu veřejném, b) za obnovení z moci úřední dřívějšího stavu rejstříkového zápisem dřívější firmy: »První česká akciová společnost továren na orientálské cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech« a c) za příkaz akciové společnosti ku změně příslušného § jejích stanov. D ů v o d y: Žádost směřuje k tomu, by soud provedl řízení z moci úřadu podle čl. 26 obch. zák., by z úřední moci provedl zápisy do obchodního rejstříku a dal příkaz akciové společnosti v žádosti jmenované. K takovému úřednímu jednání opravňuje čl. 26 obch. zák. soud jen tehda, užívá-li někdo firmy jemu dle předpisů v oddílu o firmách obchodních nepřislušející, užívá-li tedy firmy ve znění odlišném od toho, které jest zapsáno v obchodním rejstříku. Naproti tomu nemůže býti podkladem k úřednímu jednání, užívá-li někdo jako v tomto případě firmy v rejstříku zapsané a nemůže tu býti rozhodným, zda-li snad zápis firmy té nestal se přesně dle zákona. Rozhodným jest právoplatný zápis firmy v rejstříku. V tomto období nepřisluší soudu rejstříkovému zkoumati, zda firma žadatelkou uvedená jest vytvořena proti předpisům zákona, nýbrž toliko, zda společnost užívá firmy jí nepřislušející. To však vůbec není tvrzeno, naopak vyplývá z oznámení, že společnost užívá firmy tak, jak je zapsána v obchodním rejstříku tudíž firmy jí příslušející. Není zde tudíž předpokladu čl. 26 obch. zák. a soud není povolán k jednání z moci úřední. R e k u r s n í s o u d zrušil napadená usnesení a uložil soudu své stolice, by se znovu ve věci usnesl. D ů v o d y: Podle čl. 26 obch. zák. jest rejstříkový soud povinen z úřední moci zakročiti pořádkovými pokutami proti těm, kdož užívají nepřislušející jim firmy ve smyslu předpisů obchodního zákona o firmách. Takové zakročení jest nutné proti osobám, užívajícím firmy, jež jim podle zákonných předpisů nepřisluší, tedy zejména v tom případě, když někdo užívá firmy, která odporuje zákonným předpisům o tvoření firmy, při čemž jest arciť nerozhodno, že snad firma ta byla rejstříkovým soudem na základě skutkového neb právního omylu zapsána, neboť nikdo nemůže proti zákonu nabýti práv. O takový případ zde jde. Tvrdí totiž

stěžovatelka ve svém návrhu, že akciová společnost užívá firmy, odporující zákonným předpisům o tvoření firmy, při čemž dovolává se rozhodnutí Nejvyššího soudu v Brně ze dne 24. září 1924 R I 631/24. Této otázky nezákonného utvoření firmy soud rejstříkový však dle stavu spisů a dle obsahu napadeného usnesení dosud řádně na přetřes nevzal a nedošla otázka ta vůbec výrazu v napadeném usnesení. Důsledkem toho nemá soud rekursní dostatečného podkladu pro posouzení a rozhodnutí této věci a nezbývá, než-li by soud rejstříkový v dalším řízení vzal důkladně na přetřes otázku nezákonného utvoření firmy, o níž jde a by pak teprve na základě takto nově získaného podkladu nové usnesení učinil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Po stránce formální nutno předem řešiti otázku, zda byla veřejná společnost »S. výroba lučebních a výživných přípravků Fr. M.« oprávněna k stížnosti do usnesení rejstříkového soudu, jímž nebylo vyhověno její žádosti, správně podnětu, by z moci úřední byl proveden výmaz firmy »První česká akciová společnost továren na orientálské cukrovinky a čokoládu na Král. Vinohradech, dříve A. M.«, obnoven dřívější rejstříkový stav a aby této akciové společnosti bylo přikázáno, by změnila příslušné znění stanov. K otázce jest přisvědčiti. Dle čl. 26 odstavec druhý obch. zák. má rejstříkový soud z úřední moci zakročiti proti těm, kdož užívají firmy, jež jim dle předpisů prvé knihy třetího titulu obchodního zákona nepřísluší. Podnět k tomuto zákroku může vyjítí od kohokoli jako při každém zakročení v zájmu veřejného pořádku. Pokud pak oznámení učinil ten, kdo má právní zájem, by protiprávní stav byl odstraněn, nemůže mu býti odepřeno ani právo rekursu proti usnesení rejstříkového soudu, jímž bylo odepřeno opatření ve smyslu jeho oznámení, jež pak jest pokládati za návrh účastníka, takže jsou tu podmínky Šu 9 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. V tomto případě prohlásila firma S. již ve svém podání, že se pokládá za přímou účastnici, což ostatně vyplývá z celého jejího postupu, který směřuje zřejmě k tomu, by akciová společnost nepoužívala ve své firmě osobního jména »M.«, které tvoří také součástku její firmy. Právem tedy rekursní soud stížnost této veřejné společnosti podrobil úřednímu jednání a nemohl ani rekurentku poukázati dle čl. 27 obch. zák. na pořad práva. Přisvědčiti jest však také právnímu názoru rekursního soudu, že jest nerozhodno, že jde o firmu, zapsanou již v obchodním rejstříku, neboť, kdyby bylo správným, že tato firma byla utvořena proti předpisům obchodního zákona, a přes to na základě skutkového nebo právního omylu zapsána, nestala se tím firmou přípustnou, poněvadž nikdo nemůže nabýti práv proti zákonu. Zápisy přičící se zákonu nemohou však, jakmile skutečnost ta vyšla na jevo, nadále trvati a jest právě věcí rejstříkového soudu, aby ve smyslu čl. 26 obch. zák. vydáním příslušných příkazů zjednal nutné změny. Rekursní soud posoudil věc správně po právní stránce, dovolací rekurs není odůvodněn.